

TÜRKİYE'DE ŞİRKET KURULUŞU

Türk Ticaret Kanunu'nda Şirketler Hukuku'na ilişkin hükümler 124.madde ve devamında düzenlenmiştir. Türk Ticaret Kanunu'nda Şirket çeŐitleri ve Şirket kuruluşları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Őirketleri adi Şirketler ve ticaret Őirketleri olarak gruplandırmak mümkündür.

1-Adi Şirketler

Adi ortaklıkta denen adi Şirketler Borçlar Kanunu'nun 620.maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, birden fazla kişinin ortak bir amacı gerçekleştirmek için emek ve mallarını birleŐtirmeyi üstlendikleri Şirket türüne adi Şirket denir. Adi Şirketlerin tüzel kiŐilikleri bulunmamaktadır ve en basit Şirket türüdür. Bu tür Şirketlerin kuruluşu herhangi bir Őikle tabi tutulmamıŐtır.

Her ne kadar Türk Borçlar Kanunu'nun 620.maddesinde adi Şirketler için en az iki ortağın varlığı aranmıŐ olmasına rağmen, yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte artık Şirketlerin varlığı için asgari 2 ortak aranmamaktadır. Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre, bir kişi bile adi Şirket kurabilir.

Adi Őirketli ortaklıkta, tarafların sadece bir araya gelip sermaye ve emeklerini birleŐtirmeleri yetmez. Bu emek ve sermayelerini belli bir amaca tahsis etmeleri gerekir. Bu amaç da ekonomik bir amaç olmalıdır. Yani ortaklar belli bir kar elde etmeyi amaçlamalıdırlar.

2.Ticari Şirketler

Ticari Şirketler Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmiŐ olup, ticari Őirketlerde "numerus clausus" ilkesi geçerlidir. Yani Türk Ticaret Kanunu'nun 124.maddesinde sayılan Şirket türleri dışında baŐka türlü Şirket kurulamaz. Eğer Türkiye'de bir Şirket kurmak isterseniz, ancak 124.maddede düzenlenen Şirket türlerinden birini tercih etmelisiniz. Ticari Şirketler Türk Ticaret Kanunu'na göre, Őahıs ve Sermaye Şirketi olmak üzere ikiye ayrılırlar.

a.Őahıs Şirketi:

Ortak bir ekonomik çıkar için, genelde az sayıda ortağın kurdukları, sorumlulukları kiŐisel olan ortaklıklara Őahıs Şirketi denir. Őahıs Őirketinde ortaklar gerçek kiŐidir ve Şirketin borçlarına karşı sınırsız sorumludurlar. Yani ortaklar Şirketin borçlarından dolayı üçüncü kiŐilere karşı tüm malvarlıklarıyla sorumludurlar. Hatta Şirket ortaklığından ayrılan bir kişinin üçüncü kiŐilere karşı Şirket iliŐkisinden doğan sorumluluğu bir süre daha devam eder. Ayrıca Őahıs Őirketlerinde bir ortağın Şirketten ayrılması ya da payını devretmesi için Şirket ortaklarının **oy birliği** gerekir. Yani eğer bir Őahıs Őirketine sahipseniz ve ortaklık payınızı baŐka birine devredip, ortaklıktan ayrılmak istiyorsanız, bu ancak diğer ortakların kararı ile olur.

Őahıs Őirketleri Türk Ticaret Kanunu'nun 124.maddesine göre kolektif Şirket ve komandit Şirket olmak üzere ikiye ayrılır.

Kollektif Şirket: Bir Őahıs Şirketi olan Kollektif Şirketler, yalnızca geręek kiŐilerden oluŐan, ortakların hepsinin Şirket alacaklılarına karşı sınırsız sorumlu olduğu, bir ticaret unvanı altında bir ticari iŐletmeyi iŐletmek amacıyla kurulan Őirkettir. Kollektif Şirketlerin ticaret unvanında ortakların tũmũnũ veya en az birinin kısaltılmadan ad-soyadı ve Şirketin kolektif olduğuna dair ‘‘kollektif Şirket’’ ibaresi yer alır. Ticaret unvanında yanılıcı ibareler yer almamalıdır, geręeđe uygun olmalıdır. Mesela 2 kişinin kuracağı bir kolektif Şirkette ticaret unvanı iki kişiden fazlaymıŐ gibi gũsterilemez. Ayrıca, kollektif Şirketin tanımının yapıldığı Tũrk Ticaret Kanunu'nun 211.maddesinde, Şirketin kurulması için herhangi bir sermaye tutarı ȳngȳrũlmemiŐ olsa bile ticari iŐletmeye yetecek dũzeyde bir sermayenin bulunması gerekir.

Kolektif Şirket, ortaklar arasında karŐılıklı gũvene dayanır. ęũnkũ Şirketi temsil yetkisine sahip olan ortak, yaptığı iŐlemlerle Şirketi borę altına sokabilir. Kollektif Şirket gũven iliŐkisine dayandığından ortakların birbirlerine karşı sadakat yũkũmlũlũkleri de vardır. Ortakların Şirket ile rekabet etmesi yasaklanmıŐtır. Yani eğer bir kolektif Şirkette ortaksanız, Şirket konusuna giren bir alanda kendi nam ve hesabınıza hareket edemez, faaliyet yũrũtemezsiniz.

Şirketten bir ortağın ęıkması ya da yeni bir ortağın alınabilmesi için, kuruluş sȳzleŐmesinde aksine hũkũm yoksa, tũm ortakların rızası gerekir. Yani oy birliği ilkesi geçerlidir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, Şirket ortakları ũęũncũ kiŐilere karşı tũm malvarlıklarıyla mũteselsil olarak sorumludurlar. Zaten bu yũzden bir ortağın Şirketten ęıkması veya yeni bir ortağın Şirkete alınabilmesi için ortaklar arasında oy birliği aranır.

Komandit Şirket: Komandit Şirketin kollektif Şirketten en ȳnemli farkı, ortakların sorumluluğunun sınırı bakımındandır. Komandit Şirkette ortakların bazılarının sorumluluğu Őirketteki sermaye miktarları ile sınırlıdır. Sorumluluğu sınırsız olan ortaklara komandite ortak, sorumluluğu sermaye miktarı ile sınırlı olan ortaklara komanditer ortak denir. Komandite ortaklar, kollektif Őirketlerde olduğu gibi, yalnızca geręek kişi olabileceği gibi, komanditer ortaklar hem geręek kişi hem de tũzel kişiden oluŐabilir.

b.Sermaye Şirketi:

Sermaye Őirketlerinin Őahıs Őirketlerinden en ȳnemli farkı, Őirketteki ortakların payları Őahsi değildir, bu paylar diğer ortakların rızası gerekmeksizin baŐkalarına satılabilir, devredilebilir. Ortakların sorumlulukları Şirkete getirmeyi taahhũt ettikleri sermaye miktarı ile sınırlıdır. Yani sermaye Őirketlerinde ortakların kiŐilikleri ikinci plandadır, asıl olan

ortakların Şirkete getirdikleri sermayedir. Sermaye Őirketlerinde sermayesi ęok olan ortağın dediği olur. Bu nedenle sermaye Őirketlerinde istisnai durumlar dıŐındaki kararlar oy ęokluđu ile alınır. Tũrk Ticaret Kanunu'na gȳre, sermaye Őirketleri anonim Şirketler, limited Şirketler ve sermayesi paylara bȳlũnmũŐ komadit Şirketler olmak ȳzere ȳęe ayrılır.

Anonim Şirket: Anonim Şirket Tşrk Ticaret Kanunu'nun 329.maddesinde dőzenlenmiŐtir. Buna göre, sermayesi belirli ve paylara bőlőnmőŐ olup, borçlarından dolayı yalnızca malvarlığıyla sorumlu olan Şirkete anonim Şirket denir. Anonim ortaklıkta pay kavramı ๖nemlidir.

Anonim ortaklığın sermayesi paylardan ve dađıtılmamıŐ kardan oluŐur. Anonim Őirketin mal varlığı ise, Őirketin sermayesi ve ek bőlőmden oluŐur. Bu ek bőlőm Őirket gayrimenkulőnőn değer artıŐından oluŐan bir bőlőmdür. Yani anonim Őirkette paylara bőlőnmőŐ sermaye, Őirketin malvarlığının bir bőlőmődőr. Bu sermaye Třrk Ticaret Kanunu'na gőre 50.000 TL den aŐađı olmamalıdır. Sermayede bulunan payların her bir değerine de itibari değer denmektedir. İtibari değer kanuna gőre en az 1 kuruŐ olabilir. AnlaŐılacađı ūzere, bir anonim Őirkette payların toplamının itibari değerı, toplam sermaye tutarına eŐittir. Bu itibari değerin eŐit olması gerekmez.  unkő, itibari değerin eŐit olması ekonomik amaca uygun değerildir. Yani bir anonim Őirket sermayesi farklı itibari değerdeki paylara bőlőnebilir. İtibari değerin eŐit olmaması ortaklar arasında herhangi bir haksızlık yaratmaz.  unkő kanun açıkça ortakların kullanacağı oyu paya gőre kullanılacaklarını dőzenlemiŐtir. Mesela, sizin ortak olduğunuz anonim Őirkette payınız diğer ortaklara gőre daha fazla ise bu durumda oyunuzda daha fazla olur. Ama ana sőzleŐmede payı aynı değer olan gruplar arasında birine diğerinden daha fazla oy hakkı tanınırsa bu "oyda imtiyaz"dır. Ama farklı itibari değerdeki paylara eŐit oy verilerek imtiyaz tanınamaz. Třrk Ticaret Kanunu'nun 479.maddesinde bu hőkőm açıkça dőzenlenmiŐtir.

Anonim ortaklıkta her bir pay birbirinden bağımsızdır. Bu nedenle de kural olarak, ortaklar payların serbestçe devredebilirler. Bu nedenle her oy sahibinin diğer oy sahiplerinden bağımsız hak ve yőkőmlölőđő vardır.

Sermayesi Paylara BőlőnmőŐ Komandit Şirket: Bu tip Şirket tőründe Şirketin sermayesi paylara bőlőnmőŐtőr ve ortaklardan bazıları Şirket alacaklarına karşı kolektif Şirket gibi, ortaklardan diğerleri de Şirket alacaklarına karşı anonim Şirket gibi sorumludurlar. Şirketin alacaklarına karşı kolektif Şirket ortakları gibi sorumlu olan ortaklara komandite ortak, anonim Şirket ortağı gibi sorumlu olanlara ise komanditer ortak denir.

Limited Şirket: Tşrk Ticaret Kanunu'nun 573.maddesine göre, ekonomik bir amaç için en az bir gerçek veya tőzel kişi tarafından bir ticaret unvanı adı altında kurulmőŐ, sermayesi sınırlı ve belli olan Şirkete limited Şirket denir. Limited Şirkette ortakların sorumluluğu getirmeyi taahhőt ettikleri sermaye ile sınırlıdır. Ayrıca, limited Şirket ortaklarının getirmeyi taahhőt ettikleri sermaye en az 25 TL veya bunun katı olmalıdır.

Limited Şirket tanımında limited Şirketin sermayesinin belli ve sınırlı olduğundan bahsettik. Kanuna göre, limited Şirketin esas sermayesi en az 10.000 TL olmalıdır. Belirtmek gerekir ki, Eski Ticaret Kanuna göre, esas sermayenin en az 5.000 TL olması gerekirdi. Yeni Ticaret Kanunu ile limited Őirketteki sermaye miktarının arttırılmıŐ olduğunu gőrőyoruz. Ayrıca aynı tanımda limited Şirket ortaklarının en az 1 kişi olacağından bahsetmiŐtik. Limited

şirket ortaklarının sayısı en az bir en fazla elli kişiden oluşur. Ortakların sayısının elliyi aşamayacağı Türk Ticaret Kanunu'nun 574.maddesinde düzenlenmiştir. Eğer limited şirketin ortak sayısı 20 den fazla ise, bu limited şirkette en az bir denetçinin olması gerekir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, limited şirketler, bankacılık, sigortacılık ve borsa işleriyle uğraşamazlar. Yani limited şirketin iş alanı konusunda bir sınırlama mevcuttur.

Limited şirketler, şirket ortakları tarafından yönetilir ve temsil edilir. Tabii limited şirkete dışarıdan yönetici atanması da mümkündür. Limited şirkette kararlar oy çokluğu ile alınır. Limited şirkette, anonim şirketten farklı olarak, ortakların paylarının tutarı ne olursa olsun, her ortağın bir payı bulunur. Ve limited şirkette, anonim şirkette olduğu gibi, sermaye hisselerine değil, paylara bölünür.

Eğer bir limited şirket ortağı iseniz ve payınızı devretmek istiyorsanız bu ancak diğer ortakların izni ile olur. Ayrıca limited şirketin ticaret unvanında, anonim şirkette olduğu gibi "limited şirket"(Ltd. Şti.) ibaresi yer almalıdır ve ticaret unvanı iş konusuyla ilgili olmalı, yanıltıcı ibareler taşımamalıdır.

Limited şirkette, şirket ortaklarının tamamı rekabet yasağına tabii değildir, sadece şirkette yönetici olan ortaklar rekabet yasağına tabidir.

Türkiye'de en çok kurulan şirket türü limited şirket olması nedeniyle limited şirketin kuruluş aşamasını ayrıntılı olarak anlatacağız.

LİMİTED ŞİRKETLERİN KURULUŞU

Limited şirketin kuruluş işlemleri anonim şirketin kuruluş işlemlerine nazaran daha kolaydır. Ülkemizde en çok kurulan şirket türünün limited şirket olmasının nedeni de budur.

Eğer bir limited şirket kurmak istiyorsanız,

Önce birden fazla gerçek veya tüzel kişi bir ekonomik amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmelidir. Ve limited şirkete bir ticaret unvanı belirlenmelidir. Bu ticaret unvanında işletme konusu ve limited şirketi ibaresi yer almalıdır.

Her ortak limited şirket için en az 25 TL veya bunun katları miktarında sermaye koymalıdır. Şirket esas sermayesi de en az 10.000 TL olmalıdır.

Ayrıca, her şirkette bulunması gereken şirket sözleşmesi limited şirket için de geçerlidir. Yani eğer bir limited şirket kurmak istiyorsanız, şirketiniz bir sözleşmesi olmalıdır. Türk Ticaret Kanunu'nun 575.maddesine göre, bu sözleşme yazılı şekilde yapılmalı ve kurucular tarafından imzalanmış, bu imzalarında noterce onaylanmış olması gerekir. Bu asgari özellikleri belirledikten sonra, şirketin kuruluş aşamasına geçebilirsiniz. Limited şirketin

kuruluş aşaması her ne kadar anonim şirketin kuruluşundan daha kolay olsa da bazı önemli ayrıntıları vardır.

Limited şirket kurulması için şirket sözleşmesi düzenlendikten sonra, şirketin tescili gerekir. Çünkü, Türk Hukuku'nda şirketler tescille kurulur. Şirketin tescili içinse, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret siciline başvurulur. Ticaret sicili, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın denetimi altındaki ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bünyesinde kurulan ticaret sicili müdürlükleri tarafından kurulur. Yani eğer kurmak istediğiniz limited şirketin merkezi İstanbul'da ise, İstanbul Ticaret Odası'na başvurarak şirket kurulumunu gerçekleştirebilirsiniz. Ticaret Odasına başvuruda gerekli belgeler şu şekildedir;

1. **Şirket sözleşmesi**; 3 nüsha noter tasdikli olup, bir nüsha ıslak imzalı olmalıdır.
2. **İmza beyannamesi**; Şirket müdürlerinin şirket unvanı adı altında imza beyannamelerinden 2 nüsha olmalıdır.
3. **Dilekçe**; şirket müdürlerinin tamamı tarafından imzalı olmalıdır.
4. **Kuruluş Bildirim formu**; bu form yetkililer tarafından imzalanmalı ve 3 nüsha olarak düzenlenmelidir. Yabancı ortak varsa 4 nüsha olmalıdır.
5. **Kurucular Beyanı**; Kurucu ortaklar tarafından imzalanmış olmalıdır.
6. Eğer ortaklardan biri veya bazıları yabancı uyruklu gerçek kişi ise, bu kişilerin **pasaportlarının noter onaylı suretleri**, yabancılara ait kimlik numaralarını veya vergi dairesinden alınacak **vergi numarasını gösteren belge** de gerekli evraklar arasında yer almalıdır.
Eğer yabancı uyruklu gerçek kişi ortak, Türkiye'de ikamet ediyorsa, noter onaylı ikamet tezkeresi de yer almalıdır.
Eğer şirkete ortak olacak kişi yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşı ise, yurt dışında ikamet ettiğine dair o ülkenin makamlarından alınan belge de yer almalıdır.
7. Eğer limited şirkete seçilen müdür, aynı zamanda şirket ortağı değilse, müdürlük görevini kabul ettiğine ilişkin imzalı, noter onaylı belge gerekli belgeler arasında yer almalıdır.
8. Eğer şirketin müdürlüğüne seçilen kişi, bir tüzel kişi ise, tüzel kişi tarafından belirlenen gerçek kişinin adı-soyadı, adresi, uyruğu ve kimlik numarasının yer aldığı belge de gereklidir.
9. Eğer şirketin müdürlüğü olarak seçilen kişi, yabancı uyruklu bir tüzel kişi ise, tüzel kişinin güncel sicil kayıtlarını içeren belge kuruluş aşamasında gereklidir.
10. **Oda kayıt Beyannamesi**; yetkililer tarafından imzalanmış olup, ortakların resimleri bulunmalıdır.
11. **Banka Dekontu**; Sermayenin on binde dördünün Rekabet Kurumu'nun hesabına yatırıldığını gösteren tahsil edildiğine dair kaşeli ve imzalı banka dekontu limited şirketin kuruluşu için gerekli evraklar arasında bulunmalıdır.
12. **Banka Mektubu**; kanunda veya ana sözleşmede belirtilen ez az tutardaki pay bedellerinin ödendiğinin ve parayı yatıran şirket ortaklarının adı-soyadı-ünvanını içeren ve her ortağın yatırdığı ve toplam miktarı gösteren banka mektubu gerekli evraklar arasında yer almaktadır.

13.Eğer şirket ortaklarından biri reşit değilse, reşit olmayan ortağın anne ve/veya babasının şirkete ortak olması halinde, reşit olmayan ortak için mahkemeden alınmış bir **kayyum atama kararı** bulunmalıdır.

14.Şirket ortakları tarafından konulan ayni sermayenin üzerinde herhangi bir **sınırlamanın olmadığı gösteren sicilden alınacak bir yazı** bulunmalıdır.

15.Şirkete konulan ayni sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmeler ve ayınlarının değerinin tespitinin yer aldığı, mahkeme tarafından atanan bilirkişinin hazırladığı bilirkişi raporu ve mahkemenin bilirkişi atadığına dair hazırlanan yazının aslı veya onaylı suretleri gerekli evraklar arasında yer almaktadır.

16. Ayni sermaye olarak ortaya bir taşınmaz konulmuşsa bu taşınmazın fikri mülkiyet haklarının ve diğer ayınlarının kayıtlı buldukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge de bulunmalıdır.

17.Eğer kurulacak limited şirketin kurucuları arasında belediyeler veya diğer mahalli idareler ile onların kurdukları birlikler varsa, bu kuruluşların iştirakine izin veren Bakanlar Kurulu Kararı'nın bir örneği bulunmalıdır.

Bu belgeler eksiksiz tamamlandıktan sonra şirket sözleşmesinin tamamı, kurucuların imzaları alınarak, noterce onaylanmasından sonraki 30 gün içerisinde şirketin merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil edilir ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan olunur.

ODAMAN TAŞKIN HUKUK BÜROSU

Av.Mehmet Ali TAŞKIN